

8. Fedoryshyn, V., Tkach, M. (2023). *Nelineyni pidkhody do fakhovoyi pidhotovky studentiv fakul'tetiv mystetstv*. [Nonlinear Approaches to Professional Training of Students of Art Faculties]. Kyiv.
9. Yatsyna, O. F. (2022). *Fenomenolohiya identychnosti transfesionala*. [Phenomenology of the identity of the transsexual]. Kyiv.
10. Huang, Changhao. (2020). *Pedagogical conditions of vocal and choral training of students of faculties of arts of pedagogical universities*. [Pedagogical conditions of vocal and choral training of students of faculties of arts of pedagogical universities]. Frankfurt.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЛІ На – аспірантка факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Наукові інтереси: трансфесійна готовність, студенти факультетів мистецтв, інтегративний підхід, міждисциплінарність, вокально-хорова робота, мистецька освіта.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

LI Na – is a postgraduate student at the Anatoly Avdievsky Faculty of Arts of the Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University.

Circle of scientific interests: trans-faith readiness, students of the faculties of arts, integrative approach, interdisciplinarity, vocal and choral work, art education.

Стаття надійшла до редакції 02.08.2025 р.

УДК 378.637.016:78.091

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.15.139-144

ЛЮ Чуньцзян –

аспірант факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0007-8101-9465>

e-mail: kozyr7@ukr.net

РІВНІ СФОРМОВАНOSTІ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНІВ ФАКУЛЬТЕТІВ МИСТЕЦТВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ПРОЦЕС ФАХОВОГО НАВЧАННЯ

ЛЮ Чуньцзян. РІВНІ СФОРМОВАНOSTІ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНІВ ФАКУЛЬТЕТІВ МИСТЕЦТВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ПРОЦЕС ФАХОВОГО НАВЧАННЯ

Стаття розкриває специфіку готовності студентів факультетів мистецтв до впровадження інновацій у процес фахового навчання, що забезпечує сформованість компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у полі новаторського вирішення завдань на межі знань різних дисциплін. Для оцінювання рівнів сформованості готовності студентів факультетів мистецтв до впровадження інновацій у фахову діяльність нами обрано триступеневу систему рівнів, а саме: пізнавально-репродуктивний (низький), діяльнісно-творчий (досконалий), художньо-емоційний (високий).

Ключові слова: студенти факультетів мистецтв, готовність до впровадження інновацій, рівні сформованості, компетентність, творчість, фахове навчання.

LIU Chunjiang. LEVELS OF FORMATION OF READINESS OF STUDENTS OF FACULTIES OF ARTS TO IMPLEMENT INNOVATIONS IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING

The article reveals the specifics of the readiness of students of art faculties to implement innovations in the process of professional training, which ensures the formation of the competence of future teachers of musical art in the field of innovative problem solving at the border of knowledge of various disciplines. To assess the levels of readiness of students of art faculties to implement innovations in professional activity, we have chosen a three-level system of levels, namely: cognitive-reproductive (low), activity-creative (perfect), artistic-emotional (high).

The cognitive-reproductive level is characterized by the inability of students of art faculties to transfer acquired theoretical knowledge to the practical plane, they almost completely lack an algorithm for performing creative tasks. Students, whom we have attributed to the cognitive-reproductive level, do not have the desire to make their own interpretations of musical works, their psychological and pedagogical skills are superficial. Students, whom we have attributed to the activity-creative level of readiness for the implementation of innovations, are interested in innovative teaching methods, work on creating creative projects.

They have systemic professional competencies, try to independently use multimedia tools. The artistic-emotional level is manifested in students of the faculties of arts by a new type of thinking, the characteristic features of which are the creation of a single plane of artistic knowledge from disparate disciplinary spheres. They demonstrate the ability to reflect, self-analysis, which implies a high degree of readiness of future teachers of musical art for innovative professional training.

Keywords: students of arts faculties, readiness to implement innovations, levels of formation, competence, creativity, professional training.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасна мистецька освіта в Україні висуває інноваційну модель її упорядкування, націленість на формування компетентностей майбутніх учителів музичного мистецтва у сфері побудови індивідуальної освітньої траєкторії в підготовці фахівців у системі інноваційної навчальної діяльності. У зв'язку з цим важливо націлювати їх на напрацювання шляхів оновлення фахової підготовки на факультетах мистецтв з метою формування творчої позиції майбутнього вчителя музичного мистецтва на опанування новими формами, прийомами і методами інноваційної діяльності.

З метою здійснення цього процесу нами визначені рівні сформованості готовності студентів факультетів мистецтв до впровадження інновацій у фахову підготовку майбутнього вчителя музичного мистецтва як зміни, що є механізмами творчо-особистісного розвитку студента. А це, в свою чергу, дозволяє з'ясувати існуючі спроможності, що розвивалися інноваційним шляхом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основоположними для осмислення сутності та змісту поняття «інноваційна діяльність» у фаховій підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва є філософські погляди Г. Азаренкової, В. Андрущенка, Г. Балла, І. Бежа, Г. Волинки, М. Дем'яненко, І. Зязюна, Н. Ізюмцевої, В. Кременя, О. Легостаєвої, В. Лугового, В. Лук'янець, М. Опачко, Л. Флека, Я. Шрамка, В. Чуйко та інших учених, у наукових працях яких акцентовано увагу на цілеспрямованих і творчо-організованих закономірностях інноваційної діяльності як самостійної дії особистості, активного освоєння й оригінально-вільного перетворення дійсності. Підготовка майбутніх учителів до організації інноваційної діяльності висвітлено у працях педагогів Г. Балла, Г. Бевз, І. Бичка, Л. Бобик, О. Бордюка, Л. Гаврілової, К. Завалко, Т. Ка-

люжної, А. Козир, В. Лабунця, Л. Ліхницької, О. Олексюк, Л. Пироженко, О. Пометун, Л. Ребухи, С. Свистунов, М. Ткач, О. Щолокової та ін. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15].

Мета статті полягає у з'ясуванні рівнів сформованості готовності студентів факультетів мистецтв до впровадження інновацій у фахове навчання, адже процес оцінювання дослідного явища є необхідним для професійного оволодіння основними компетентностями.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для визначення рівнів сформованості готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження інновацій у процес фахового навчання нам треба було проаналізувати структуру дослідженого явища, а саме: мотиваційно-проективний, рефлексивно-усвідомлений, творчо-трансформаційний компоненти. Розпочавши з детального розгляду компонентної структури ми перейшли до аналізу рівнів сформованості готовності студентів факультетів мистецтв до впровадження інновацій в процес фахового навчання. Для оцінювання сформованості готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження інновацій у процес фахового навчання ми розробили триступеневу систему рівнів. На нашу думку, влучно було б розподіляти респондентів на тих, хто оволодів даними компетентностями на *пізнавально-репродуктивному, діяльнісно-творчому* або *художньо-емоційному* рівнях, що відповідало низькому, середньому та високому рівню. Надаємо якісні характеристики кожному рівню.

Пізнавально-репродуктивний рівень сформованості готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження інновацій у процесі фахового навчання характеризується низьким рівнем вмотивованості використання інноваційних засобів

у фаховому навчанні. Студенти факультетів мистецтв не розуміють власні помилки та не можуть їх проаналізувати. У них відсутня самоідентифікація як майбутнього вчителя музичного мистецтва. Системність знань фрагментарна, пізнавальна активність низька. Студенти факультетів мистецтв можуть робити творчі вправи під керівництвом викладача, сліdkують за всіма вказівками, але не мають бажання робити власні інтерпретації музичних творів. Використання мультимедійних та інших інноваційних засобів не є постійною умовою навчання цих студентів. Вони не вміють переносити набуті знання та навички у практичну самостійну діяльність, не впроваджують методики навчання у творчий процес. У студентів відсутні алгоритми виконання практичних творчих завдань. Професійні, психологічні, організаційні навички є поверхневими.

Діяльнісно-творчий рівень сформованості готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження інновацій у процесі фахового навчання виявляє здатність студентів до позитивного та відповідального ставлення до творчої діяльності, вмотивованості до фахового навчання. Студенти факультетів мистецтв зацікавлені навчальною діяльністю, цікавляться інноваційними методами навчання, проявляють інтерес до творчих проєктів. Вони володіють системними фаховими компетенціями, здатні аналітично оцінювати власну музично-педагогічну діяльність, вдало використовують прийоми та засоби мультимедіа. Студенти намагаються самостійно впроваджувати загальні методики фахового навчання, намагаються створити креативне середовище у творчій діяльності, цікавляться інноваційними технологіями при втіленні власних мистецьких заходів.

Художньо-емоційний рівень має характерні ознаки збалансованості теоретичних знань, вмінь та навичок з практичним їх застосуванням у творчій діяльності; системності фахового світогляду; високого рівня вмотивованості у фаховому навчанні. У студентів висока налаштованість на результативність фахового навчання. Вони мають ґрунтовні фахові, психологічні, андрагогічні та організаційно-творчі знання, високу здатність до творчого розвитку та вдосконалення. У них присутня здатність до рефлексії, самоаналізу, генерації нових творчих та мистецьких проєктів. На практиці студенти показують позитивне ставлення до впровадження інновацій серед школярів, проявляють інтерес до здійснення інновацій у музично-педагогічній діяльності, вміють проєктувати завдання професійного само-

вдосконалення, виявляють системні фахові компетенції щодо роботи з учнями.

Студенти факультетів мистецтв мають високий ступінь усвідомленої здатності до аналітичного оцінювання музично-педагогічної діяльності та різноманітних аспектів музично-педагогічної роботи. Вони проявляють уміння оцінювати мистецькі твори та використовувати прийоми та засоби мультимедіа. Майбутні вчителі музичного мистецтва мають високу міру здатності до самостійного впровадження методик фахового навчання, здатність до самостійного використання набутих знань та умінь. Студенти факультетів мистецтв готові до організацій та створення учнівського креативного середовища, вільно володіють інноваційними знаннями у втіленні набутих мистецьких задумів.

Зазначена компонентна структура складається з трьох компонентів, до кожного з них підібрано критерій і визначено три показники, оцінювання яких і дало нам змогу оцінити означені рівні.

Перший компонент – *мотиваційно-проєктивний* – дозволив нам зробити нульовий зріз міри сформованості позитивного ставлення студентів факультетів мистецтв до впровадження інновацій серед школярів. Ми розглядали рівень бажання студентів факультетів мистецтв вводити інноваційні елементи у музично-педагогічну діяльність, вміння проєктувати завдання професійного самовдосконалення та виявляти системність знань, умінь та навичок щодо фахової роботи з учнями.

Проєкційна діяльність нами розглядалася як застосування поліфункціональних інноваційних методів у процесі фахового навчання, які розвивають самостійну творчу діяльність, стимулюють до самовдосконалення. Ми перевіряли у студентів рівень інструментальних теоретичних знань та вміння їх використовувати на практиці, ґрамотно працювати з інформаційним потоком та критично оцінювати інформацію. Зі студентами проходили диспути на теми видатних педагогів, які використовували у своїй діяльності методи проєктів – Дж.Дьюї, О.Макаренка, В.Сухомлинського, А.Флітнера. У перекладі із латинської мови термін «проєкт» означає «задум, план, погляд уперед». Ми оцінювали, чи можуть студенти факультетів мистецтв працювати із перспективною орієнтацією щодо проведення навчальних, творчих або наукових дій. Ми побудували питання, які будемо оцінювати як на етапі констатувального (нульовий зріз), так і на етапі формуального (експериментальні методики формування) експериментів:

- вміння планувати творчу діяльність, прораховувати ймовірні результати;
- уміння використовувати різні джерела інформації;
- самостійно обробляти матеріал, виокремлюючи головне із всього потоку інформації;
- вміння аргументувати власну творчу позицію, доносити свою думку до творчого колективу;
- уміння приймати неординарні рішення;
- вміння розподіляти обов'язки та взаємодіяти з учасниками творчого проєкту;
- уміння доводити до кінця свої творчі задуми та виносити на обговорення творчий результат своєї діяльності;
- вміння проводити рефлексивний аналіз проведеного творчого проєкту.

Другий, *рефлексивно-усвідомлений* компонент розглядався нами як ступінь усвідомленої здатності студентів факультетів мистецтв до аналітичного оцінювання музично-педагогічної діяльності. Ми розглядали уміння студентів аналізувати різноманітні аспекти музично-педагогічної роботи, проявляти уміння оцінювання мистецьких творів та вміти використовувати прийоми та засоби мультимедіа. У процесі навчання у майбутніх учителів музичного мистецтва формуються чіткі моральні установи, творчі смаки, професійні компетенції. За допомогою рефлексивного аналізу студенти розвивають власну емоційно-вольову та інтелектуальну сферу. Нашу увагу привертала рівень сформованості саморефлексії та самовдосконалення, здатність контролювати власну творчу діяльність. Ми виявили недостатнє усвідомлення труднощів у творчій діяльності, малий розвиток самостійності у їх подоланні. Тому на формуальному етапі експерименту ми приділили увагу формуванню рефлексії як у навчальних аудиторіях (на лекційних, практичних та індивідуальних заняттях) так і при проведенні позааудиторної роботи (ігрові тренінги, репетиції, концертні виступи та ін.).

Третій компонент, *творчо-трансформаційний*, ми розглядали як визначення міри здатності студентів факультетів мистецтв до самостійного впровадження методик у практичну роботу фахового навчання. Оцінювалися здатність до самостійного використання набутих знань та умінь, готовність до створення учнівського креативного середовища (на практичних заняттях) та вільне володіння інноваційними технологіями у втіленні набутих мистецьких задумів.

На констатувальному етапі ми оцінювали рівень сформованості ініціативності, креатив-

ності, гнучкості творчого мислення майбутніх учителів музичного мистецтва. Тому прослідковували у навчальному процесі відсоток активних форм та методів фахового навчання. Ми хотіли подивитися, чи розуміють студенти сутність ділової гри як методу активного навчання. Оцінювалися такі фактори, як активізація творчого мислення, самостійність творчих рішень, рівень мотивації та емоційності.

На формуальному етапі експерименту ми провели серію ділових імітаційних ігор, які були направлені на творче проєктування мистецьких проєктів. Саме таким засобом ми намагалися посилити якість практичної підготовки студентів у творчій діяльності. Хоч поняття ділових ігор було започатковано в Америці у 50-ті роки ХХ ст. як стимулювання вирішення проблем у різних галузях промисловості, у системі вищої музичної освіти цей вид навчальної діяльності швидко став популярним, тому що мав високу ефективність та якість результатів.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. У висновках доцільно зазначити, що саме на формуальному етапі ми працювали над формуванням третього компоненту використовуючи ділові ігри спочатку у імітаційно-репродуктивному вимірі (приближення навчальних творчих нестандартних ситуацій до реальної творчої діяльності), а після отримання позитивних результатів закріплювали набуті компетенції у конструктивно-творчому вимірі (взаємодія учасників навчального творчого процесу у виробленні спільних рішень, самостійний розподіл ролей у творчому проєкті). Тим самим ми поглиблювали у студентів почуття задоволення, посилювали мотивацію до творчої діяльності та підвищення здатності до використання інноваційних методів у фаховому навчанні.

Традиційне навчання більше націлене на пам'ять, але використання інновацій у фаховому навчанні підсилює розвиток творчого мислення, самостійності у прийнятті творчих рішень, сприяє розвитку творчих здібностей. Посилюється відчуття співпраці всіх учасників навчально-творчого процесу. Тому використання ділових ігор як інноваційної методики у фаховому навчанні має бути розповсюджено на всіх етапах ставлення майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Для проведення ділових ігор потрібно притримуватися обов'язкових умов цього виду інноваційної діяльності у фаховому навчанні. Ми визначаємо: вид ділової гри; її мету; критерії оцінювання гри; кількість учасників та мікро-груп у грі; функції кожного учасника; визначення емоційної

готовності учасників до участі у грі; послідовність етапів ділової гри.

Перспективи подальших наукових досліджень убагаємо у дослідженні педагогічних умов сформованості готовності студентів факультетів мистецтв до впровадження інновацій у фахове навчання.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Азаренкова Г., Ізюмцева Н., Легостаєва О. та ін. Тренінгові технології навчання у практичній підготовці студентів: (ділові та рольові ігри) : навчально-методичний посібник / за заг. ред. Н. Самородової. Львів: 2010. Новий Світ. 198 с.
2. Андрущенко В. П., Дем'яненко Н. М. Феномен педагогічної інноватики в науково-теоретичному обґрунтуванні й освітній практиці (концептуальні засади, результати і перспективи магістерського Проєкту «Інноваційні авторські освітньо-виховні системи»). Інноваційні авторські освітньо-виховні системи: досвід учителів України: науково-методичний посібник. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова. 2021. 31 с.
3. Балл Г. О. Григорій Костюк – видатний психолог України. Освіта і управління. № 3. 1999. С. 218–224.
4. Бевз Г. М. Трансдисциплінарний підхід у психологічних дослідженнях реформи освіти як складного явища. Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць. Серія «Соціальні та поведінкові науки». Київ. Випуск 22 (51). 2023. С. 28–46, С. 31. Режим доступу: <http://umo.edu.ua/socialjni-ta-povedinkovi-nauki-vipuski/zbirnik-naukovikh-pracj-visnik-pisljadjplomnoji-osviti-serija-socialjni-ta-povedinkovi-nauki-vipusk-2251-2022>. Дата звернення 17, 06. 2023
5. Бех І. Д. Особистість на шляху до духовних цінностей: монографія. Київ-Чернівці: «Букрек». 2018. 320 с.
6. Бичко І. В. Філософський енциклопедичний словник. Київ: Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України: Абрис. 2002. 742 с.
7. Бордюк О. М. Сутність інновацій та інноваційних процесів у мистецькій освіті. Науковий часопис: Гуманістичні орієнтири мистецької освіти (27–29 квіт. 2011 р.): зб. матер. IV Міжнар. наук.-практ. конф. Київ НПУ. 2011. С. 41–45.
8. Завалко К. В. Педагогічна інноватики в теорії та практиці музичної освіти. Монографія. Черкаси: Друкарня «Черкаський ЦНП», 2013. 520 с.
9. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти: монографія, за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ. 2022. 143 с.
10. Лабунець В. М. Інноваційні технології інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музики: теорія та методика: монографія. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2014. 352 с.
11. Ліхницька Л. М. Формування готовності майбутніх учителів музики до мистецької інноваційної діяльності. Наукові записки Нац. пед. ун-ту

імені М.П. Драгоманова. Київ : НПУ. Вип. 90. 2010. С. 139–145.

12. Пометун О., Пирожено Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : науково-методичний посібник, за заг. ред. О. Пометун. Київ: А.С.К.. 2004. 192 с.
13. Свистунов С. В. Деякі питання становлення інноваційної освіти в Україні. Нові технології навчання. Науково-методичний збірник. Київ. 1997. С. 19–24.
14. Ткачова Н. О. Роль та зміст освітніх цінностей в умовах трансформації українського суспільства. Ціннісні парадигми освіти. Х. : Основа. 2004. 55 с.
15. Havrilova L., Ishutina O., Kozyr, A., Khvashchevska O. (2020), & Chuhai, S. Analysis and Interpretation of Yuri Chugunov's Suite of Moods for Saxophone and Piano. OPUS – ANPPOM's Electronic Journal. Vol 26. No 1. DOI: <http://dx.doi.org/10.20504/opus2020a2605>.

REFERENCES

1. Azarenkova, G., Izyumtseva, N., Legostayeva, O. et al. (2010). *Treninhovi tekhnolohiyi navchannya u praktychniy pidhotovtsi studentiv: (dilovi ta rol'ovi hry)*. [Training technologies of teaching in practical training of students: (business and role-playing games)]. Lviv.
2. Andrushchenko, V. P., Demyanenko, N. M. (2021). *Fenomen pedahohichnoyi innovatyky v naukovo-teoretychnomu obhruntuvanni y osvitiyi praktytsi (kontseptual'ni zasady, rezul'taty i perspektyvy mahisters'koho Proyecktu «Innovatsiyni avtors'ki osviti'o-vykhovni systemy»)*. [Phenomenon of pedagogical innovation in scientific and theoretical substantiation and educational practice (conceptual principles, results and prospects of the Master's Project «Innovative author's educational and educational systems»)]. Kyiv.
3. Ball, G. O. (1999). *Hryhoriy Kostyuk – vydatnyy psykholoh Ukrayiny*. [Grigoriy Kostyuk – an outstanding psychologist of Ukraine]. Kyiv.
4. Bevez, G. M. (2023). *Transdystylinarnyy pidkhid u psykholohichnykh doslidzhennyakh reformy osvity yak skladnoho yavyscha*. [Transdisciplinary approach in psychological studies of educational reform as a complex phenomenon]. Kyiv.
5. Bekh, I. D. (2018). *Osobystist' na shlyakhu do dukhovnykh tsinnostey*. [Personality on the path to spiritual values]. Kyiv-Chernivtsi.
6. Bychko, I. V. (2002). *Filosofs'kyi entsyklopedychnyy slovyk*. Kyiv: Instytut filosofiyi imeni Hryhoriya Skovorody NAN Ukrayiny. [Philosophical Encyclopedic Dictionary]. Kyiv.
7. Bordyuk, O. M. (2011). *Sutnist' innovatsiyi ta innovatsiynnykh protsesiv u mystets'kii osviti*. [The Essence of Innovations and Innovative Processes in Art Education]. Kyiv.
8. Zavalko, K. V. (2013). *Pedahohichna innovatyka v teorii ta praktytsi muzychnoyi osvity*. [Pedagogical Innovations in the Theory and Practice of Music Education]. Cherkasy.
9. *Innovatsiyni tekhnolohiyi navchannya v umovakh modernizatsiyi suchasnoyi osvity*. (2022). [Innovative technologies of education in the

- conditions of modernization of modern education]. Ternopil.
10. Labunets, V. M. (2014). *Innovatsiyni tekhnolohiyi instrumental'no-vykonavs'koyi pidhotovky maybut-n'oho vchytelya muzyky*. [Innovative technologies of instrumental and performing training of the future music teacher]. Kamianets-Podilskyi.
 11. Lihitska, L. M. (2010). *Formuvannya hotovnosti maybutnikh uchyteliv muzyky do mystets'koyi innovatsiynoyi diyal'nosti*. [Formation of readiness of future music teachers for artistic innovative activity]. Kyiv.
 12. Pometun, O., Pyrozhenko, L. (2004). *Suchasnyy urok. Interaktyvni tekhnolohiyi navchannya*. [Modern lesson. Interactive learning technologies]. Kyiv.
 13. Svystunov, S. V. (1997). *Deyaki pytannya stanovlennya innovatsiynoyi osvity v Ukraini*. [Some issues of the formation of innovative education in Ukraine]. Kyiv.
 14. Tkacheva, N. O. (2004). *Rol' ta zmist osvithnikh tsinnostey v umovakh transformatsiyi ukrajin-s'koho suspil'stva*. [The role and content of educational values in the context of the transformation of Ukrainian society]. Kharkiv.
 15. Havrilova, L., Ishutina, O., Kozyr, A., Khvashchevska, O. & Chuhai, S. (2020). *Analysis and Interpretation of Yuri Chugunov's Suite of Moods for Saxophone and Piano*. [Analysis and Interpretation of Yuri Chugunov's Suite of Moods for Saxophone and Piano].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЛЮ Чунцзян – аспірант факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Наукові інтереси: шляхи удосконалення вищої освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

LIU Chunjiang – is a postgraduate student at the Anatoly Avdievsky Faculty of Arts of the Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University.

Circle of scientific interests: ways to improve higher education.

Стаття надійшла до редакції 05.08.2025 р.

УДК 373.343

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.15.144-149

МОЛНАР Кристина Андріївна –

дослідник Науково-дослідного центру ім. Легоцькі Тіводора

Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-0943-7597>

e-mail: molnar.kristina1@kmf.org.ua

ОСВІТНЯ РАМКОВА СТРАТЕГІЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОПРАВНОГО ДОСТУПУ ДО ОСВІТИ РОМСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОСТІ

МОЛНАР Кристина Андріївна. ОСВІТНЯ РАМКОВА СТРАТЕГІЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОПРАВНОГО ДОСТУПУ ДО ОСВІТИ РОМСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОСТІ

ЄС має в своєму розпорядженні необхідні правові інструменти та комплексні політичні заходи для створення справжньої системи забезпечення рівності. Водночас, як підкреслюється в стратегічному плані ЄС щодо боротьби з расизмом на період 2020–2025 років, дискримінація за расовою або етнічною ознакою все ще існує. Це особливо стосується ромів, які й надалі часто знаходяться в маргіналізованому становищі.

Ключові слова: навчання ромів, ЄС, інклюзивне навчання.

MOLNAR Krystyna Andriivna. EDUCATIONAL FRAMEWORK STRATEGY FOR ENSURING EQUAL ACCESS TO EDUCATION FOR THE ROMA NATIONALITY

The EU has the necessary legal instruments and comprehensive policy measures at its disposal to create a genuine system for ensuring equality. At the same time, as highlighted in the EU's strategic plan to combat racism for the period 2020-2025, discrimination on the basis of race or ethnicity still exists. This is particularly true for Roma, who continue to be marginalized. Of the estimated 10–12 million Roma living on the continent, many suffer daily from discrimination, anti-Gypsyism, and socio-economic isolation.

In 2011, the Commission adopted the EU Framework for National Roma Integration Strategies up to 2020. It aims, first and foremost, to overcome the socio-economic exclusion of Roma in EU and